

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 26 november 2021
Betreft Kabinetsreactie op juridische adviezen inzake project gaswinning
Ternaard

Geachte Voorzitter,

Per brief van 18 oktober 2021 (kenmerk 2021D39105) heeft de vaste Kamercommissie voor Economische Zaken en Klimaat gevraagd om een reactie op het advies van de Waddenacademie 'Natura 2000 en gaswinning onder de Waddenzee (Project gaswinning Ternaard)¹' en het advies van de Rijksuniversiteit Groningen 'Project gaswinning Ternaard in omgevingsrechtelijk perspectief'² aan de Kamer te doen toekomen. Daarnaast wordt verzocht om het advies van de landsadvocaat inzake het project gaswinning Ternaard aan de Kamer te verstrekken. Door middel van deze brief geven wij opvolging aan deze verzoeken vanuit onze rol als bevoegd gezag voor de te onderscheiden toestemmingsbesluiten³. Hierbij is de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) verantwoordelijk voor de vergunningverlening op basis van de Mijnbouwwet en draagt de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) de verantwoordelijkheid voor de vergunningverlening op basis van de Wet natuurbescherming.

Met deze brief geven wij, in de lijn van de appreciatie door de minister van EZK bij het Tweeminutendebat Mijnbouw/Groningen van 1 juli 2021⁴, mede uitvoering aan

¹ Kamerstuk 32 670, nr. 202

² Kamerstuk 33 529, nr. 906

³ Zoals ook toegezegd in de beantwoording van de schriftelijke vragen van het lid Van Raan van 8 oktober 2021, Aanhangsel van de Handelingen 2021/22, nr. 229

⁴ Kamerstuk 2021D42540

de motie Boucke c.s.⁵ waarin wordt verzocht om geen onomkeerbare stappen te zetten omtrent de gaswinning onder de Waddenzee voordat het in opdracht van de Kamer gevraagde onafhankelijk juridisch advies gereed is en door de Kamer is besproken. Ook wordt hiermee invulling gegeven aan de toezegging van de minister van EZK aan het lid Van Raan, tijdens het Tweeminutendebat Mijnbouw/Groningen van 29 september 2021⁶, om in de appreciatie van het door de Kamer gevraagde juridische advies mee te nemen de mogelijkheid om op juridische gronden vergunningen te weigeren conform de moties Van Raan c.s., Kamerstuk 33 529, nr. 893/894.

Advies van de Rijksuniversiteit Groningen

De Rijksuniversiteit Groningen zet in haar advies uitgebreid uiteen wat de vereiste omgevingsrechtelijke toestemmingsbesluiten en geldende toetsingskaders zijn voor het project gaswinning Ternaard, in het bijzonder waar het gaat om de mogelijkheid om een vergunning te weigeren of in te trekken op basis van de Mijnbouwwet. Hierbij worden tevens de wetsgeschiedenis en relevante jurisprudentie betrokken. Naar het oordeel van de Rijksuniversiteit Groningen biedt – gelet op de aan het ontwerpbesluit ten grondslag liggende adviezen van de wettelijk aangewezen adviseurs – artikel 36, eerste lid, van de Mijnbouwwet geen aanknopingspunt om de instemming met het winningsplan voor het project gaswinning Ternaard te weigeren. Dit komt overeen met de beoordeling van de minister van EZK zoals weergegeven in het ontwerpinstemmingsbesluit winningsplan Ternaard en de brief aan uw Kamer van 27 september 2021 inzake de vergunningverlening gaswinning Ternaard⁷. In het bijgevoegde advies van 5 november 2021 bevestigt de landsadvocaat de juistheid en volledigheid van deze beoordeling.

In het advies van de Rijksuniversiteit Groningen wordt de optie geschetst om de gevraagde vergunningen te weigeren door bij wet te regelen dat nieuwe gaswinning onder de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone wordt verboden. Zoals de hoogleraren aangeven, staat een dergelijke weigering op grond van toepassing van nieuw – tijdens de besluitvormingsprocedure – tot stand gekomen beleid op gespannen voet met de rechtszekerheid. De consequentie van toepassing van gewijzigd beleid kan dan volgens de landsadvocaat zijn dat door de Staat moet worden voorzien in nadeelcompensatie of schadevergoeding voor de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM).

Advies van de Waddenacademie

Het advies van de Waddenacademie heeft betrekking op het juridische kader voor de beoordeling van aanvragen voor een vergunning voor een project op grond van de artikelen 2.7, tweede lid, en 2.8 van de Wet natuurbescherming (Wnb). De Waddenacademie concludeert dat er voldoende grond is om de Wnb-vergunning te weigeren. Het is nu aan de minister van LNV als bevoegd gezag voor deze Wnb-vergunning om een projectspecifiek oordeel te vellen over de vraag of zonder redelijke wetenschappelijke twijfel kan worden geconcludeerd dat de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet worden aangetast en om een

⁵ Kamerstuk 33 529, nr. 887

⁶ Kamerstuk 2021D36158

⁷ Kamerstuk 33 529, nr. 903

definitieve beslissing op de vergunningaanvraag te nemen, zo nodig na het vragen van aanvullende informatie aan de NAM. Bij de voorbereiding van de definitieve beslissing betreft de minister van LNV alle ingediende zienswijzen op het ontwerp van de Wnb-vergunning, het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage en ook de analyse van de Waddenacademie. Aanvullend is advies uitgevraagd bij de landsadvocaat. Dit advies van 4 november 2021 treft u bijgevoegd aan en zal ook worden betrokken. Op de uitkomst van dit proces kan hier niet vooruit worden gelopen, zoals ook door de minister van LNV is aangegeven in de beantwoording van schriftelijke vragen van het lid Vestering van 3 november 2021⁸.

Tot slot

De ontwerpbesluiten voor het project gaswinning Ternaard hebben van vrijdag 27 augustus tot en met donderdag 7 oktober 2021 ter inzage gelegen. De ingediende reacties en zienswijzen zullen wij samen met het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage, welke op korte termijn wordt verwacht, betrekken bij de definitieve besluitvorming. Hiertegen staat beroep open bij de Raad van State.

Stef Blok
Minister van Economische Zaken en Klimaat

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

⁸ Kamerstuk 2021D41511